

Vinier Dymærksomhed, men ogsaa har vundet noget Udbytte deraf, at denne meget ærede Læser da vil vide de jydskke Landmænd Tak derfor, der med saa megen Gjæstfrihed og Belvillie toge imod mig og gave mig Underretning om disse Ting, som det kun ufuldkomment er lykkedes mig at samle i disse Optegnelser.

Udførsel af Fedeqvæg, m. m., fra Sjælland til England, med Damp- skibe, i Maret 1850.

(Efter Departementstibenden).

Til Etableringen af en regelmæssig Dampskibsforbindelse mellem Hjerting og London i den jydskke Svægersports Interesse leiedes i Marts Maaned indeværende Aar i London den hollandske Skruedampbaad „Burgermeester Huidekooper“ for et Tidrum af 13 Uger, at regne fra den 6te April derefter, mod Erlæggelse af en ugentlig Betaling af £ 80, saaledes at Rehederne af Skibet betalte Assurance, hvorimod Befragterne havde at afholde alle andre Omkostninger. — Efter den fra Dr. Poulsen, hvem Ledelsen af dette Foretagende har været overdragen, til Finansministeriet afgivne Beretning har det nævnte Skib i ovenmeldte Tidrum udført 8 Reiser, hvoraf een fra Ballum. Naagt den forholdsviis høie Leie og de betydelige Driftsomkostnin-

ger, der altid ere forbundne med at benytte et Skib med fremmed Bemanding, have disse Reiser alligevel givet et meget godt Fragtubbytte, idet Fragtbeløbet har andraget £ 2481 d. 4, Leie og Driftsomkostninger i 13 Uger £ 2150 sh. 13 d. 1, og Overskuddet for dette Tidsrum saaledes har været £ 330 sh. 7 d. 3 eller omtrent 3000 Rbd. Da der til alle indtil Contractens Udløb den 6te Juli fastsatte Reiser var anmeldt tilstrækkelig Fragt, og desuden indløb mange Opfordringer fra Landmænd og Kjøbmænd i det vestlige Jylland om den begyndte Forbindelses regelmæssige Fortsættelse udover Juli Maaned, fornyedes Contracten for en Maaned. Den i Begyndelsen af Juli stedfindende Sammendragning af Hæren i det nordlige Slesvig maatte imidlertid medføre en betydelig Af sætning af Fødeqvæg til dennes Forsyning, og indvirkede saaledes, ligesom i forrige Aar, ugunstigt paa Udførslen til England. De for Juli Maaned bestemte 3 Farter indskrænkedes derfor til 2, for derved at formindste det ved utilstrækkelig Fragt opstaaende Tab, idet der tillige droges Omsoerg for, at Fartens Standsning betimeligen bekjendtgjordes over det vestlige Jylland, saaledes at den sidste Fragt blev noget betydelig. Desuagtet blev det ved disse tvende Reiser opstaaede Tab noget større end det ved de første 8 Reiser indvundne Overskud, idet nemlig Fragtbeløbet ifkun androg £ 199 sh. 6 d. 4, medens Leie og Driftsomkostninger udgjorde £ 581 sh. 4 d. 3, og Tabet saaledes beløb sig til £ 381 sh. 17 d. 11. — I det Hele har denne Entreprise, hvorved det vestlige Jylland forskaffedes en regelmæssig Damp-

ffibsforbindelse med det engelske Marked i et Tidrum af 17 Uger, fra den 6te April til den 6te August d. A., kun paaført Statskassen en Udgiwt af 668 Rbd. 55 \textasciix ., idet Udgiften ialt har beløbet 24,791 Rbd. 49 \textasciix . og Indtægten 24,122 Rbd. 90 \textasciix .

De første 8 Reiser, der i Gjennemsnit hver medtø og en Tid af 11 Dage for Tour og Retour, kostede i Gjennemsnit pr. Reise noget over 2400 Rbd. og indbragte henved 2800 Rbd. Det synes heraf at fremgaae, at en saadan Entreprise under sædvanlige Forhold og med den hidtil gjældende Fragttart vil vise sig rentabel.

Der er i det Hele udført 1115 Stkr. Stude, 15 Heste, 288 Sviin, 141 Tdr. Smør, 107,881 Pd. saltet Fless og 803 Tdr. Korn, i hvilken Udførsel hele det vestlige Jylland og af det østlige Jylland og Slesvig Egnene fra Horsens til Apenrade have deeltaget*).

*) Af Stude er udført: fra Thisted 57, Lemvig og Omegn 73, Ringkjøbing og Omegn 55, Horsens og Kolding med Omegn 86, Apenrade og Haderslev 39, Ballum og Omegn 147, Ribe og Omegn 128, Hjerting og Varde med Omegn 380. Af Smør er udført: fra Veile og Kolding med Omegn 55 Tdr., fra Ribe og Omegn 27 $\frac{1}{2}$ Tdr., fra Hjerting og Varde med Omegn 49 $\frac{1}{2}$ Tdr. Af Fless er udført: fra Ringkjøbing 21,200 Pd., fra Ribe 6440 Pd., fra Hjerting og Varde 76,308 Pd. Ved den, som ovenmeldt, foretagne ene Reise fra Ballum er desuden udført af Stude 150 Stkr., af Smør 8 $\frac{1}{2}$ Tdr. og af Fless 3933 Pd. De udførte Kornvarer bestode i 404 Tdr. Rug, 279 Tdr. Byg og 120 Tdr. Havre.

Varetilførslen fra England har vel, som det var at formode, endnu ikke iaar været af nogen Betydning for Dampstibsentreprisen, men ligesom iaar Kjøbmænd i 7 af Sjyllands Kjøbstæder (Nibe, Kolting, Fredericia, Beile, Aarhus, Randers samt Varde og Hjerting) have forsøgt denne Forsendelsesvei, lader det sig formeentlig med god Høie vente, at den snart vil blive betydeligere, medens Bestaffenheden af Veiene over Halvøen dog er en væsentlig Hindring for, at Sjyllands Kjøbstæder kunne drage Nytte deraf*).

Den vigtigste Udførselsartikel har, som det sees, været Jedgevæg. Uagtet de mindre heldige Conjunctioner paa det engelske Marked have Forsenderne dog i det Hele taget været meget tilfredse med Resultatet af Salget i England i Forhold til de paa de øvrige Uffætningsmarkeder opnaaede Priser, og dette gjælder i høiere Grad om alle dem, som med et nøiere, paa tidligere Erfaring grundet, Kjendskab til det engelske Markeds Fordringer have vidst at træffe et rigtigt Udvalg. Til yderligere Beviis for den Anseelse, den jydste Dvægrace har opnaaet i England, bemærkes, at uagtet Dampbaaden i Juli Maaned indtraf under høist ugunstige Markedsforhold, — thi Kjøberne savnede paa Grund af et stærkt opfyldt Marked og den varme Aarstid Lust til at kjøbe mere end det høist Fornødne, saa at 1000

*) De iaar indførte Varer ere: 37 Kister Indigo, 2 Fæde Cochenille, 50 Kasser Thee, 1200 Pbd. Kaffe, 350 Pbd. Meel, 850 Pbd. Olie, 400 Pbd. Blegghvidt, 50 Tdr. Salt, 52,000 Pbd. Jern, 20 Blokke Bly, 5 Baller Tvis, 3 Kister 8 Pakker Manufakturvarer.

Stfr. engelsk Dvæg forbleve usolgte, — fandt dog alt det fra Jylland ankomne Dvæg strax Kjøbere, omendstjøndt Man i Jylland erkjendte, at der ingenlunde var gjort et omhyggeligt Valg. Hvor rigtigt England har opfattet den jydsk Dvægtilsførsels Betydning for det engelske Forbrugsmarked, derom turde endvidere vidne, at 3 af Londons betydeligste Dvægægglere i den forestaaende Winter sende Handelsreisende til Jylland for at knytte Forbindelser med Dvægfeberne.

Det har ikke været muligt at erholde Oplysning om Salgspriserne paa alt det iaar udførte Dvæg; kun over 722 Stfr. er der meddeelt Salgsregninger, der variere mellem 8 og 18 £. Af disse ere:

86 Stfr. solgte under £ 10 pr. Stykke					
320 — — —	til	- 10	indtil	£ 12	pr. Stf.
226 — — —	-	- 12	—	- 14	—
80 — — —	-	- 14	—	- 16	—
20 — — —	-	- 16	—	- 18	—

Omfostningerne i Hjerding, Fragten til London, Soassuranc og Omfostningerne i London kunne i Reglen anslaaes til £ 2. 10 à £ 2. 12 pr. Stf. Af hele Dvægtransporten fra Hjerding til London omkom kun 2 à 3 Kreaturer, hvilket i Sammenligning med de store Uheld, som ogsaa i denne Sommer indtraf ved Dvægtransporterne fra Holland til London, maa ansees for et heldigt Resultat. Af de saaledes omkomne Kreaturer reddedes dog ved den antagne Slagter Alt, hvad der kunde sælges. Iøvrigt har der til almindelig Tilfredshed, for Tilfælde af Kreatureres Dvæling, været indført en indbyrdes Assurance mellem samtlige Forsendere.

Den tiltagende Dvægfeber i det vestlige Jylland har ved dette Aars heldige Export erholdt en stærk Impuls. Dvægfebernes Antal er i betydelig Grad forøget, og Handelsforbindelsen med England har vundet mange Venner blandt dens tidligere Modstandere. Selv blandt Bondestanden, især i Hjertings nærmeste Omegn, gives der nu Mange, som opstalde Kreaturer til Fedning for det engelske Marked, saa at den Tid ikke mere er fjern, at den forøgede Dvægfebernings Indflydelse

paa det vestjydske Agerbrug vil gjøre sig gjældende. Men foruden den direkte Fordeel, som Dvægsfedningen vil bringe den jydske Producent, og det store Opsving af Agerbruget, som deraf bliver Følgen, vil der desuden snart vise sig en indirekte Fordeel ved Priisstigningen af det magre Dvæg, som Jylland affætter til Marstegnene.

Udførslen af Heste har hidtil været forsøgsviis, men Resultatet af de enkelte Forsøg viser tilstrækkeligt, at den jydske Hest kan finde fordeelig Affætning i England, saasnart den jydske Sælger gjør sig nøiere bekendt med de engelske Kjøberes Fordringer, eller engelske Hestehandlere besøge de jydske Markeder. Saa rigtig den anvendte Affætningsmaade for Hornqvæg, der gjør den jydske Producent til Sælger paa Smithfield, end er, saa ligger det dog i Sagens Natur, at den ikke kan anvendes paa et Dyr som Hesten, hvis Bærtie ikke resulterer af Kjødets Vægt og Bestaffenhed, og herfra hidrører det ogsaa, at der viste sig en stor Forskjellighed i Salget af de til England til Forhandling sendte Heste. Et enkelt Par Kjøreheste af jydsk Race udbragtes i Foraaret til den høie Priis af £ 92. Saasnart Riimsfjordens Farter begynde, lader det sig derfor vente, at Thylands udmærkede Heste ogsaa ville indtage en betydelig Plads blandt Exporterne til England.

Langt over Forventning heldig har Affætningen i England af levende Sviin af jydsk Race viist sig, og Udførslen tiltog derfor henad Sommeren betydeligt. Det er utvivlsomt, at det vil være langt fordeeligere at udføre Sviin end saltet Flest, hvormed Handelen ved den stigende Tilførsel fra Amerika stedse bliver misligere. *S.* Dgsaa for denne for det vestlige Jylland vigtige Exportartikel er Dampskibsforbindelsen med England en nødvendig Betingelse.

Udførslen af Smør fra det østlige Jylland over Hierting har iaar tiltaget noget og vil sikkert blive af stor Betydning, naar Varerne forbedres og Dampskibsforbindelsen kommer i uforstyrret Gang. De øvrige Exportartikler ere med Undtagelse af saltet Flest af ringe

Bigtighed for Dampffibsfarten, hvis Hovedopgave nødvendigvis maa være Transport af levende Dvæg.

Fra Tønning have siden Juli Maaned Dampffibene „Tiger“ og „Wilberforce,“ der tilhøre the general-steam-navigation-compagny, og senere endnu et tredje stort Dampffib „Trident“ været i regelmæssig Fart paa London. Uagtet den betydelige Udførsel ved disse Skibe af Dvæg fra Eiderstedt, — paa hvis Export Hjerding-Entreprisen ogsaa indirekte har havt en gunstig Indflydelse derved, at den har trykket Fragtprisen ned med 10 sh. à 1 £ pr. Stk. stort Dvæg, — hvilken selv i England har vaakt Opsigt, blev Hæren dog i de sidste Sommermaaneder udelukkende forsynet med Fedeqvæg fra det sydlige Slesvig, og der viste sig som Følge heraf atter i Efteraaret Tilbøielighed hos Landmændene i Jylland, især i Egnen sønden for Ribe, til ny Udførsel af Fedeqvæg. Et engelsk Compagni foranledigedes derfor til at sætte et Dampffib i Fart paa Ballum og Hjerding med Forpligtelse til ikke at forhøje den engang fastsatte Fragt. Dampffibet „Queen,“ der bestemtes til denne Fart, men iøvrigt senere ikke syntes at svare til Forventningen og desuden havde et for Hjerding-Revieret noget for stort Dybtgaaende, udførte kun 2 Farter til Lowestoft, den ene fra Ballum den 7de October og den anden fra Hjerding den 27de s. M. Ved disse udførtes 231 Stkr. stort Dvæg, 77 Faar, 484 Stkr. Sviin, 13,000 Pd. saltet Flesk og 9½ Tdr. Smør.

Den hele ved Dampffibsfarten fra Hjerding og Ballum til England i indeværende Aar bevirkede Export har saaledes været: 1346 Stkr. stort Dvæg, 15 Heste, 772 Stkr. Sviin, 77 Faar, 150½ Tdr. Smør, 120,881 Pund saltet Flesk og 803 Tdr. Korn.